

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

เมื่อบุคคลใดได้รับเงินได้ บุคคลนั้นย่อมมีหน้าที่เสียภาษีภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่สำหรับเงินได้ที่เกิดขึ้นหลังจากผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายจนถึงวันที่แบ่งมรดก จะต้องเสียภาษีในนามกองมรดกหรือต้องเสียภาษีในนามทายาทนั้น ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ กล่าวคือ

ในต่างประเทศ มีความเห็นไปในทางสนับสนุนให้ต้องเสียภาษีเงินได้ในนามทายาทหรือผู้รับประโยชน์ เพราะสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้เสียภาษี แต่มีความไม่ลงรอยกันว่าจะให้กองมรดกเป็นหน่วยภาษีพิเศษหรือไม่

ในประเทศอังกฤษ จะต้องเสียภาษีเงินได้ในนามกองมรดก ซึ่งมีวิธีการคำนวณเสียภาษีเหมือนบุคคลธรรมดาจะแตกต่างจากบุคคลธรรมดา คือ ไม่มีสิทธิหักค่าลดหย่อนและต้องเสียภาษีอัตราพื้นฐาน (Basic Rate) เมื่อกองมรดกได้แบ่งเงินได้ที่เสียภาษีเงินได้แก่ผู้รับประโยชน์แล้ว ผู้รับประโยชน์จะได้รับเครดิตภาษีที่กองมรดกได้เสียภาษี ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีลักษณะผสม (Hybrid Entity) จะให้กองมรดกเป็นหน่วยภาษีพิเศษ เมื่อกองมรดกแบ่งเงินได้สุทธิให้ผู้รับประโยชน์ กองมรดกสามารถหักเป็นรายจ่ายได้ และผู้รับประโยชน์ต้องนำเงินได้มาเสียภาษีตามประเภทเงินได้ของกองมรดก ตามหลัก Conduit Principal ซึ่งพิจารณาในด้านกองมรดกเป็นสำคัญ

ส่วนกฎหมายภาษีเงินได้ของประเทศเยอรมัน ได้แบ่งการเสียภาษีเงินได้เป็นในปีที่ถึงแก่ความตาย และในปีที่ทายาทเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน ซึ่งทั้งสองปีภาษีให้ทายาทนำเงินได้จากกองมรดกมาเสียภาษีในนามทายาทแต่ละคน ซึ่งพิจารณาในด้านทายาทเป็นสำคัญ

สำหรับกฎหมายไทยแล้ว แม้ว่ากฎหมายมรดกจะมีลักษณะอย่างกฎหมายเยอรมัน แต่ในส่วนประมวลรัษฎากรนั้น เดิมไม่มีบทบัญญัติพิเศษในการเสียภาษีเงินได้ที่เกิดขึ้นหลังจากผู้มีเงินได้ตาย ดังนั้นจึงเกิดปัญหาในการยื่นแบบเพื่อเสียภาษี ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการแก้ไขบทบัญญัติในปี 2483 สำหรับเงินได้ที่ผู้มีเงินได้ได้รับก่อนถึงแก่ความตายให้ยื่นแบบเสียภาษีในนามผู้ถึงแก่ความตาย และในปี 2496 ได้บัญญัติหลักการรวมเงินได้ในปีที่ถึงแก่ความตาย ให้เสียภาษีในนาม

ผู้ถึงแก่ความตาย และหากในปีถัดไป กองมรดกยังไม่ได้แบ่ง จะให้เสียภาษีในนามกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง โดยมีหลักการคำนวณภาษี ดังนี้

- (1) ให้กองมรดกเป็นหน่วยภาษีพิเศษ
- (2) ให้คำนวณภาษีเหมือนบุคคลธรรมดา
- (3) มีบทบัญญัติพิเศษในบางกรณี เช่น ค่าลดหย่อน เครดิตภาษี ซึ่งเป็นหลักการอย่างเดียวกับกฎหมายภาษีของสหรัฐอเมริกา

ส่วนวิธีการขจัดความซ้ำซ้อนทางภาษีนั้น กฎหมายบัญญัติให้ยกเว้นเงินได้เมื่อได้แบ่งเงินได้ให้แก่ทายาท ซึ่งเป็นหลักการที่แตกต่างจากประเทศอื่น เพราะให้เก็บภาษีเงินได้จากกองมรดกเป็นภาษีขั้นสุดท้าย (Final Tax) ตามหลัก "Single Entity"

ผู้เขียนเห็นว่า บทบัญญัติในประมวลรัษฎากรได้ครอบคลุมการจัดเก็บภาษีเงินได้ที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการมรดกไว้แล้ว ซึ่งจะมีข้อที่แตกต่างจากกฎหมายสหรัฐอเมริกา เช่น การแบ่งเงินได้ให้ทายาทนั้นกองมรดกไม่สามารถหักเป็นรายจ่ายได้ แต่เมื่อกองมรดกได้เสียภาษีเงินได้และแบ่งเงินให้ทายาท ทายาทจะได้รับยกเว้นเงินได้ จะเป็นผลให้การเสียภาษีเงินได้ของกองมรดกเสียมากกว่าทายาท

ตัวอย่างที่ 1. นาย ก.เป็นเจ้าของตลาดสด (สมมติว่าภริยาได้เสียชีวิตแล้ว) ในปี 2541 มีเงินได้จากค่าเช่าแผง จำนวน 100 ล้านบาท ดังนั้น นาย ก.เสียภาษี เท่ากับ 25,448,900 บาท ซึ่งมีวิธีการคำนวณภาษีเงินได้ดังนี้

เงินได้ทั้งหมด	100	ล้านบาท
หักค่าใช้จ่ายตามกฎหมาย	30	ล้านบาท
หักค่าลดหย่อน	0.03	ล้านบาท
เงินได้สุทธิ	69.97	ล้านบาท

ภาษีที่ต้องเสีย

เงินได้สุทธิ	อัตราภาษี	ภาษี
0-100,000	ยกเว้น	0
100,001-500,000	10	40,000 (40,000)
500,001-1,000,000	20	100,000 (140,000)
1,000,001-4,000,000	30	900,000 (1,040,000)
4,000,000- ไม่จำกัด	37	24,408,900
	ภาษีทั้งหมด	25,448,900

ตัวอย่างที่ 2 ข้อเท็จจริงจากตัวอย่างที่ 1 หากต่อมาวันที่ 1 กรกฎาคม 2542 นาย ก. ตาย โดย นาย ก.มีทายาทจำนวน 10 คน และมีนาย ข.เป็นผู้จัดการมรดก ในปีดังกล่าว ทายาทยังไม่ได้แบ่งมรดก นาย ข. ผู้จัดการมรดกมีหน้าที่เสียภาษีในนามผู้ถึงแก่ความตาย จำนวน 25,448,900 บาท ซึ่งเท่ากับปีที่แล้ว

ตัวอย่างที่ 3 จากข้อเท็จจริงในตัวอย่างที่ 2 ในปี 2543 ทายาทยังไม่ได้แบ่งทรัพย์สินมรดก นาย ข. ผู้จัดการมรดกมีหน้าที่ต้องเสียภาษีในนามกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง จำนวน 25,448,900 บาท

ตัวอย่างที่ 4 จากข้อเท็จจริงในตัวอย่างที่ 2 หากต่อมาในปี 2544 ทายาททั้งสิบคนได้แบ่งทรัพย์สินมรดกโดยได้จดทะเบียนแบ่งทรัพย์สินมรดกต่อเจ้าพนักงานที่ดินเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2544 ในปี 2544 ทายาทต้องนำเงินได้ที่ตนมีสิทธิได้รับตามส่วน มาเสียภาษีในนามตนเอง (สมมติว่าทายาทไม่มีรายได้อื่นและไม่มีค่าลดหย่อนประการอื่น) ในปี 2544 ทายาทแต่ละคนต้องเสียภาษีเท่ากับ 2,151,000 บาท รวมภาษีของทายาททั้งสิบคนเท่ากับ 21,510,000 บาท ซึ่งเสียภาษีน้อยกว่าเสียภาษีในนามกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

ตัวอย่างที่ 5 จากตัวอย่างที่ 2 และ 3 เงินได้ของกองมรดกหลังจากเสียภาษีแล้ว ต่อมาแบ่งเงินได้ให้ทายาท ทายาทไม่ต้องนำเงินได้ดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี

จากตัวอย่างทั้งหมดจะเห็นได้ว่ากองมรดกที่มีเงินได้จำนวนมาก การให้เสียภาษีในนามทายาทแต่ละคนจะทำให้เสียภาษีน้อยกว่าเนื่องจากการกระจายเงินได้ระหว่างทายาท ยกเว้นกรณีที่กองมรดกมีเงินได้น้อย หลักการดังกล่าวผู้เขียนเห็นว่า น่าจะขัดต่อความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีเพราะการจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามความสามารถของทายาทแต่ละคน แต่อย่างไรก็ตามหลักการในประมวลรัษฎากรได้กำหนดเป็นพิเศษเพื่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีซึ่งเป็นที่ยอมรับใน Basic World Tax Code ในมาตรา 5 และมาตรา 13 (C) ทั้งการแบ่งการเสียภาษีในปีที่ถึงแก่ความตาย,ในปีที่กองมรดกยังไม่ได้แบ่ง และการยกเว้นเงินได้เมื่อกองมรดกได้แบ่งเงินได้ที่เสียภาษีแล้วให้ทายาท จะมีข้อแตกต่างบ้างก็ในเรื่องอัตราภาษีที่ Basic World Tax Code กำหนดให้สูงกว่าบุคคลธรรมดาเพื่อป้องกันการเลี่ยงภาษี

5.2 ข้อเสนอแนะ

ดังได้กล่าวแล้วว่า มีความแตกต่างระหว่างการเสียภาษีเงินได้ในนามกองมรดกหรือในนามทายาท จะเกิดปัญหาการยืดเวลาการจัดการมรดกหรือการแบ่งมรดกเพื่อรับประโยชน์ทางภาษี และหากเสียภาษีผิดหน่วยผู้เสียภาษีจะมีความรับผิดชอบทางภาษีต่างๆ เช่น เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และโทษทางอาญา ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณภาษีเงินได้จากกองมรดก ดังนี้

ก. ปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งมรดก

สำหรับผู้มีสิทธิแบ่งมรดกอาจแบ่งได้เป็น 3 กรณี คือ กรณีที่หนึ่ง การแบ่งมรดกตามพินัยกรรม (Will) หรือตามกฎหมาย (Intestate Succession) กรณีที่สอง การแบ่งมรดกโดยผู้จัดการมรดกภายใต้ข้อกำหนดพินัยกรรมหรือเพื่อการแบ่งปันมรดก และกรณีที่สาม การแบ่งมรดกโดยความตกลงระหว่างทายาท

(1) การแบ่งมรดกตามพินัยกรรม ซึ่งพินัยกรรมมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ พินัยกรรมลักษณะเฉพาะ และพินัยกรรมลักษณะทั่วไป ถ้าเป็นผู้รับพินัยกรรมลักษณะเฉพาะ น่าถือว่าเป็นการแบ่งทรัพย์สินมรดกแล้ว แม้ว่าจะยังไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนทางทะเบียนหรือยังมิได้รับทรัพย์สินมรดกเพราะถือว่าทรัพย์สินมรดกได้นั้นได้แยกเป็นส่วนของผู้รับพินัยกรรมลักษณะเฉพาะแล้ว ถ้าเป็นผู้รับพินัยกรรมลักษณะทั่วไป ให้พิจารณาตามข้อ (2)

(2) การแบ่งมรดกโดยผู้จัดการมรดก กล่าวคือ ผู้จัดการมรดกจะส่งมอบทรัพย์สิน (Assent) ให้ทายาท ผู้จัดการมรดกมีหน้าที่จัดทำบัญชีมรดกและเมื่อแบ่งเสร็จสิ้นต้องทำบัญชีมรดกยื่นต่อศาลหรือทายาท เพื่อประโยชน์ให้ทราบว่าทรัพย์สินมรดกมีเพียงใด การชำระหนี้เจ้าหนี้ผู้รับพินัยกรรม การจัดการงานศพ และการชำระภาษี โดยเฉพาะการจัดการมรดกภายใต้กระบวนการของศาล

(3) การแบ่งโดยความตกลงระหว่างทายาท ซึ่งการแบ่งมรดกโดยความยินยอมของทายาทอาจดำเนินการโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายก็ได้ เช่น ครอบครองเป็นสัดส่วน, การขายทรัพย์สินมรดกเพื่อนำเงินมาแบ่งปันระหว่างกัน (Converse in Money) หรือทำสัญญาประนีประนอมแบ่งปันทรัพย์สินมรดก

ถ้าทายาทไม่สามารถตกลงแบ่งมรดกกันได้ ทายาทจะต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอแบ่งมรดก การแบ่งมรดกจึงเป็นไปตามคำพิพากษาของศาล โดยจะกำหนดให้ประมูลระหว่างทายาทด้วยกันหรือขายทอดตลาด

ถ้าพิจารณาตามกฎหมายมรดกแล้ว มรดกจะตกทอดแก่ทายาททันทีเมื่อเจ้ามรดกตาย ทายาทจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมรดกต่อเนื่องกันไปโดยไม่ขาดตอน ถือว่าเป็นการแบ่งมรดกในวันที่เจ้ามรดกตาย ซึ่งประมวลรัษฎากรไม่ได้ถือหลักนี้ เพราะกองมรดกโดยทั่วไปยังคงต้องมีการจัดการมรดกเพื่อให้เจ้าหนี้และทายาทได้รับทรัพย์สินมรดก ในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการตั้งผู้จัดการมรดกขึ้นมารวบรวมทรัพย์สินมรดก ชำระหนี้และแบ่งปันมรดก

ดังนั้นปัญหาว่าเมื่อใดกองมรดกได้แบ่งแล้วนั้น ผู้เขียนเห็นว่าจะถือตามหลักทฤษฎีการตกทอดแห่งมรดกไม่ได้ ซึ่งความหมายของการแบ่งมรดกน่าจะแบ่งได้ 3 ประการ คือ

1) ความหมายอย่างแคบ กองมรดกได้แบ่งแล้วเมื่อทายาทได้รับทรัพย์สินมรดกและได้เป็นสัดส่วนแยกต่างหากจากทายาทอื่น ถ้าถือตามความหมายนี้ ผู้รับพินัยกรรมลักษณะเฉพาะจะต้องเสียภาษีในนามกองมรดกจนกว่าจะได้รับทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรม หรือทายาทได้รับที่ดินร่วมกัน ทายาทจะต้องเสียภาษีในนามกองมรดกต่อไปจนกว่าจะได้แบ่งแยกโฉนดที่ดิน

2) ความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ ทายาทได้รับทรัพย์สินมรดก หรือได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมรดกแยกเป็นสัดส่วนอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ผู้รับพินัยกรรมลักษณะเฉพาะ หรือการได้รับที่ดินร่วมกัน จะถือว่ากองมรดกได้แบ่งแล้ว

3) ความหมายอย่างกว้างที่สุด คือ กองมรดกพร้อมที่จะแบ่งมรดกได้ เช่น ผู้จัดการมรดกและได้ชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้วและลงชื่อรับโอนมรดกในฐานะผู้จัดการมรดก แต่ยังไม่ดำเนินการให้เปลี่ยนแปลงชื่อทางทะเบียนให้ทายาท

ผู้เขียนเห็นว่า ความหมายของการแบ่งมรดกควรถือตามความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ ควรเป็นความหมายที่ 2 เพื่อให้การแบ่งมรดกเสร็จสิ้นโดยเร็ว ทายาทจะได้นำเงินได้เสียภาษีในนามแต่ละคนหรือเสียภาษีในหน่วยอื่นแทน เช่น คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญ เพราะกองมรดกมีลักษณะเป็นหน่วยภาษีชั่วคราวเท่านั้น มีขึ้นเพื่อการชำระบัญชีและแบ่งปันมรดกเท่านั้น เมื่อทายาทได้รับทรัพย์สินมรดกหรือรู้ว่าตนมีสิทธิเพียงใด มีส่วนเท่าใด ย่อมถือว่ากองมรดกได้แบ่งแล้ว

ถ้าถือตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะเกิดปัญหาทางภาษีได้ 2 กรณีคือ การยืดเวลาการจัดการมรดกและการเร่งแบ่งมรดก เพื่อประโยชน์ทางภาษีได้

(1) ในส่วนการยืดเวลาจัดการมรดกนั้น ตามหลักที่กล่าวว่า กองมรดกได้แบ่งเมื่อทายาทได้รับทรัพย์สินมรดกหรือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมรดกแยกเป็นสัดส่วน ถ้าผู้จัดการมรดกถือครอง

ทรัพย์สินต่อไปโดยไม่มีการแบ่งมรดกและทายาทไม่ร้องขอแบ่งมรดกแล้ว ระยะเวลาการจัดการมรดกจะยืดออกไปเนื่องจากกองมรดกเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าทายาท กรณีดังกล่าว ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนว่ากองมรดกได้แบ่งมรดกเสร็จเมื่อใด และเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่มีอำนาจในการประเมินภาษี ถ้าหากมีการยืดเวลาการจัดการมรดกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ด้วยเหตุนี้จึงมีกองมรดกที่ใช้เวลาจัดการมรดกยาวนาน

(2) หรือในทางกลับกันการเร่งแบ่งมรดก จะเกิดขึ้นเพื่อทายาทเสียภาษีเงินได้ในอัตราที่ต่ำกว่ากองมรดก ทายาทสามารถเร่งแบ่งมรดกได้ โดยอาศัยความตกลงระหว่างทายาทด้วยกัน เช่น การครอบครองเป็นสัดส่วน การขายทรัพย์สินมรดกและนำเงินได้ที่ได้มาแบ่งระหว่างทายาท หรือการทำสัญญาประนีประนอมระหว่างกัน กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องดำเนินการอื่นตามความเหมาะสมของประเภททรัพย์สิน (Appropriate of Property) เช่น ที่ดินต้องดำเนินการจดทะเบียนต่อสำนักงานที่ดิน หรือการโอนหุ้นต้องแจ้งต่อนายทะเบียนบริษัท ดังนั้นแม้ไม่ได้ดำเนินการให้เหมาะสมตามประเภทของทรัพย์สิน เพียงแค่ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวก็ถือว่าเป็นการแบ่งมรดกตามกฎหมายมรดกโดยชอบแล้ว

ด้วยเหตุดังกล่าวตามกฎหมาย Income and Corporate Tax Act 1988 ของประเทศอังกฤษ มาตรา 702 จึงได้มีบทนิยามว่ากองมรดกเมื่อใดได้จัดการเสร็จสิ้นแล้ว และกำหนดวิธีการในการจัดการทรัพย์สินแต่ละประเภทรวมถึงการจัดการทรัพย์สินมรดกเสร็จสิ้นเมื่อโอนทรัพย์สินให้ทรัสต์ ส่วนสหรัฐได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่พิจารณาว่ามีการยืดเวลาการจัดการมรดกโดยไม่สมเหตุผล (Administration of an Estate or Trust has been Unduly Prolonged) แม้ว่าจะมีคำสั่งศาลให้ยืดเวลาการจัดการมรดกได้ ซึ่งเวลาการจัดการมรดกจะมีเวลาอย่างช้าที่สุดที่ให้ผ่านพ้นการชำระภาษีมรดก คือ ประมาณ 15 ปี เมื่อเวลาการจัดการมรดกเกินกว่า 2 ปี กองมรดกจะต้องจัดทำประมาณการภาษีเงินได้ (Estimated Tax)

ผู้เขียนเห็นว่าปัญหาดังกล่าวน่าจะสามารถแก้ไขได้ ดังนี้

1) ปัญหาการยืดเวลาการจัดการมรดก ควรแก้ไขกฎหมายให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีได้เมื่อมีการยืดเวลาการจัดการมรดกออกไปเพื่อรับประโยชน์ทางภาษีเพียงอย่างเดียว

2) ปัญหาการเร่งแบ่งมรดกนั้น เป็นสิทธิที่สามารถกระทำได้ แต่ต้องดำเนินการให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามประเภทของทรัพย์สินด้วย เช่น การจดทะเบียนเปลี่ยนรายการทางทะเบียน เว้นแต่ผู้เสียภาษีได้แสดงข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นว่า กองมรดกได้มีการแบ่งแล้ว

ข. บทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการคำนวณภาษี

เนื่องด้วยการคำนวณภาษีเงินได้ของกองมรดกจะคำนวณเหมือนบุคคลธรรมดา

หลักเกณฑ์บางอย่างของบุคคลธรรมดาอาจไม่เหมาะหรืออาจปรับใช้ที่แตกต่างได้ เช่น

(1) การหักลดหย่อนส่วนบุคคลโดยให้กองมรดกหักค่าลดหย่อนได้จำนวน 30,000 บาท ผู้เขียนเห็นว่า เป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วไม่ควรปรับให้เพิ่มขึ้นเหมือนบุคคลธรรมดา เพราะทำให้กองมรดกขนาดเล็กไม่ต้องยื่นแบบเพื่อเสียภาษี

สำหรับเงินบริจาคควรจะกำหนดให้กองมรดกหักลดหย่อนเงินบริจาคเมื่อบริจาคให้องค์กรที่กระทรวงการคลังรับรองโดยไม่จำกัดจำนวนเงินตามอย่างกฎหมายสหรัฐอเมริกาหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่า ยังไม่ควรดำเนินการเพราะอาจเป็นช่องว่างให้เลี่ยงภาษีได้

(2) อัตราภาษีของกองมรดก มีปัญหาว่า จะให้กองมรดกจะต้องมีอัตราภาษีพิเศษ แยกจากบุคคลธรรมดาหรือไม่นั้น ผู้เขียนเห็นว่า มาตรการดังกล่าวยังไม่จำเป็นเพราะหลักการรวมเงินได้ที่กองมรดกได้รับเป็นผลให้กองมรดกเสียภาษีสูงกว่าทายาทและเมื่อกองมรดกแบ่งเงินได้ให้ทายาท กองมรดกไม่สามารถหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณภาษีได้ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายสหรัฐอเมริกา ประโยชน์จากการวางแผนภาษีจึงไม่มาก ดังนั้นการให้อัตราภาษีเหมือนบุคคลธรรมดาจึงเหมาะสมแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ควรให้กองมรดกมีสิทธิประโยชน์ด้านอัตราภาษีเหมือนบุคคลธรรมดา กล่าวคือ เมื่อกองมรดกหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้ว ต้องนำเงินได้สุทธิมาคูณกับอัตราภาษีไม่ควรให้สิทธิกองมรดกได้รับช่วงเงินได้ที่ยกเว้นภาษีเหมือนบุคคลธรรมดา เพราะเป็นสิทธิที่รัฐบาลช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นสิทธิที่ให้กับบุคคลธรรมดาโดยเฉพาะ

(3) สำหรับเงินได้ที่กองมรดกได้รับยกเว้นภาษีเงินได้และภายหลังได้แบ่งเงินได้ให้ทายาท เงินได้ดังกล่าวจะได้รับยกเว้นภาษีหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่า ควรตีความมาตรา 42(16) ว่า ประเภทเงินได้ที่แบ่งให้ทายาท ควรเป็นเงินได้ประเภทเดียวกันกับเงินได้ที่กองมรดกได้รับตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา (Same Character of Income) จะได้ไม่มีความแตกต่างระหว่างดำเนินการในนามกองมรดกหรือทายาท ถ้าเงินได้ในนามกองมรดกได้รับยกเว้นภาษี และแบ่งเงินได้ให้ทายาท ทายาทก็ควรได้รับยกเว้นภาษีด้วยเช่นกัน

ค. สำหรับด้านบทบัญญัติเกี่ยวกับทรัสต์ ถ้าหากมีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1686 ให้บุคคลสามารถตั้งทรัสต์ได้ ประมวลรัษฎากรก็ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า การเสียภาษีเงินได้ควรเหมือนกับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล สหรัฐอเมริกากำหนดให้ทรัสต์เสียภาษีเหมือนกับบุคคลธรรมดา ผู้เขียนเห็นว่า หลักการดังกล่าวไม่ควรดำเนินการเนื่องจาก

คำนวณภาษีของสหรัฐอเมริกาที่มีความซับซ้อนมากทั้งระดับทรัสต์และระดับผู้รับประโยชน์ซึ่งยากแก่การทำความเข้าใจ ดังนั้นจึงน่าจะให้เสียภาษีเหมือนกับนิติบุคคลน่าจะเหมาะสมกว่า และเมื่อทรัสต์แบ่งเงินได้ให้ผู้รับประโยชน์ ผู้รับประโยชน์ควรได้รับเครดิตภาษีเหมือนเงินปันผล

สำหรับหน่วยภาษีอื่นที่มีความสัมพันธ์ทั้งสองระดับ เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ จะมีปัญหาพื้นฐานที่คล้ายกันว่า ควรเก็บภาษีในนามห้างหุ้นส่วนสามัญ (Partnership) หรือเก็บภาษีจากหุ้นส่วนแต่ละคน (Partner) การจัดเก็บภาษีจากห้างหุ้นส่วนสามัญจะมีหลักเกณฑ์ที่คล้ายกับกองมรดก จะแตกต่างในแง่ของวัตถุประสงค์ที่กองมรดกมีขึ้นเพื่อชำระบัญชีของบุคคลธรรมดา แต่ห้างหุ้นส่วนสามัญตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการและแบ่งปันกำไรระหว่างหุ้นส่วนด้วยกัน ประมวลรัษฎากรได้วางหลักการให้การเสียภาษีของกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งเหมือนกับการเสียภาษีของห้างหุ้นส่วนสามัญ ยกเว้นเรื่องจำนวนค่าลดหย่อนที่ห้างหุ้นส่วนสามัญสามารถหักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนของผู้เป็นหุ้นส่วนที่อยู่ในประเทศไทยคนละ 30,000 บาท แต่ไม่เกิน 60,000 บาท

ในสหรัฐอเมริกาได้เก็บภาษีเงินได้ของห้างหุ้นส่วนในนามทายาทแต่ละคน (Pass Through Entity) กล่าวคือ ห้างหุ้นส่วนไม่เป็นหน่วยทางภาษี เมื่อห้างหุ้นส่วนมีเงินได้จะให้หักค่าใช้จ่าย และเมื่อแบ่งเงินได้ให้หุ้นส่วนเพื่อเสียภาษีในนามหุ้นส่วนแต่ละคน ซึ่งเหมือนกับของเยอรมันที่ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่เป็นหน่วยภาษี ดังนั้นหากมีการค้นคว้ารูปแบบการเสียภาษีของห้างหุ้นส่วนสามัญโดยเฉพาะปัญหาทางภาษีที่เกิดจากการดำรงระหว่างประเทศว่าควรมีรูปแบบใด ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับการใช้และการตีความประมวลรัษฎากรตามสมควร